

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування (№ 604)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Tof

(підпис)

О.В. Тофанюк

(ініціали та прізвище)

« 31 » серпня 2022 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Комплексний кваліфікаційний іспит

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Облік і оподаткування»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

**Рівень вищої освіти: початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти,
перший (бакалаврський)**

Силабус введено в дію з 01.09.2022 року

Харків – 2022 р.

Укладачі:

Тофанюк О. В. — канд. економ. наук, доцент, доцент
 кафедри фінансів, обліку і оподаткування

Калінеску Т. В. — доктор економ. наук, проф., проф.
 кафедри фінансів, обліку і оподаткування

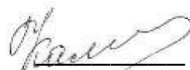
Татар М. С. — канд. економ. наук, доцент, доцент
 кафедри фінансів, обліку і оподаткування

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри фінансів, обліку і оподаткування (№ 604)

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

д.е.н., професор
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Т. В. Калінеску
(ініціали та прізвище)

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО УКЛАДАЧІВ:

Тофанюк Ольга Володимирівна, доцент каф., к.е.н., доцент. Викладає дисципліни: «Місцеві фінанси», «Податки і фіскальна політика», «Finance», «Англomовні комунікації», «Бюджетний менеджмент», «Облік і звітність в оподаткуванні».

Сфера наукових інтересів: методи державного управління соціально-економічним розвитком регіонів; міжнародна та європейська інтеграція, євроінтеграція України; проблеми застосування сучасних економетричних методів у фінансах.

Татар Марина Сергіївна, к.е.н., доцент. З 2012 року викладає в університеті наступні дисципліни: фінансовий аналіз; бухгалтерський облік; організація бухгалтерського обліку підприємств аерокосмічної галузі; фінанси; фінансова діяльність суб'єктів підприємництва; наукові дослідження в обліку і оподаткуванні тощо.

Напрями наукових досліджень: визначення впливу наслідків різких коливань валютних курсів, зокрема валютних панік та ажіотажу на конкурентоспроможність підприємств. Дослідження процесів формування кризових ситуацій і розробка механізмів їх попередження, визначення методологічних засад соціально-економічної взаємодії суб'єктів господарювання в умовах глобальних викликів.

Калінеску Тетяна Василівна, д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України. Стаж науково-викладацької діяльності більше 26 років. Викладає в університеті наступні дисципліни: Основи оподаткування; Контроль і ревізія; Фінансовий ринок; Бюджетна система; Інвестування; Податкова система, Облік і оподаткування фінансово-кредитних установ. Напрями наукових досліджень: формування ефективних інструментів податкового регулювання в умовах депресивних регіонів, розробка алгоритмів переміщення сфери діяльності вітчизняних підприємств та досягненням стабільних фінансово-економічних результатів. Підсумком цієї багаторічної роботи стала розробка теоретичних положень та науково-методичних принципів щодо забезпечення фінансової самодостатності та самоорганізації фінансової життєздатності підприємств, зменшення соціально-економічної та податкової напруги на населення регіонів України, завдяки підвищенню соціальної відповідальності бізнесу, а також моделювання податкової політики країни відповідно рівню моральності суспільства.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Семестр, в якому проводиться іспит – 4 семестр.

Обсяг дисципліни - 1 кредит ЄКТС / 30 годин, у тому числі аудиторних – 10 год., самостійної роботи здобувачів – 20 год.

Форми здобуття освіти - Денна, дистанційна, дуальна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – консультації, самостійна робота здобувача.

Види контролю – підсумковий контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: оцінювання рівня професійної компетентності випускника, ступеня засвоєння ним освітньої програми спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Завдання: засвідчити, що випускник оволодів необхідними теоретичними знаннями та навичками їх практичного застосування в конкретних умовах; вміє систематизувати теоретичні знання і практичні навички, отримані за весь період навчання; вільно володіє методиками теоретичного дослідження при розв'язанні конкретних задач з різних предметних областей; вміє працювати на рівні сучасних інформаційних технологій; готовий до самостійного аналізу та викладу матеріалу; вміє аналізувати, досліджувати проблему (задачу) за допомогою нових методів; вміє захищати свої знання перед екзаменаційною комісією.

Компетентності, які набуваються:

Здатність навчатися та самонавчатися.

Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.

Здатність до гнучкого мислення та компетентного застосування економічних знань.

Здатність до письмових та усних комунікацій державною та іноземною мовами.

Здатність представляти обґрунтовану кількісну та якісну економічну інформацію з різних джерел із використанням сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність приймати обґрунтовані рішення, розуміти відповідальність за їх прийняття.

Здатність застосовувати загальнонаукові та фундаментальні знання та проводити аналітичні дослідження на відповідному рівні.

Здатність організовувати обліково-аналітичну діяльність суб'єктів господарювання, а саме: формувати облікову та податкову політику; аналізувати

форми внутрішньої звітності для забезпечення управління суб'єктами господарювання.

Здатність оцінювати економічні події, застосовувати відповідні обліково-аналітичні інструменти та обґрунтовувати напрями їх реалізації.

Здатність використовувати математичній інструментарій для дослідження економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку і оподаткування.

Здатність розв'язувати проблеми і завдання шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання теоретичних та практичних методів дослідження в галузі управління та адміністрування, обліку і оподаткування.

Здатність формувати обліково-аналітичну інформацію для задоволення інформаційних потреб користувачів та управління діяльністю суб'єктів господарювання.

Здатність проводити аналітичні узагальнення з метою розв'язання актуальних теоретичних та практичних завдань з обліку та оподаткування.

Очікувані результати навчання:

Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та розв'язання професійних завдань у різних практичних ситуаціях.

Проявляти самостійність, відповідальність у роботі, демонструвати етичні принципи, професійну повагу до індивідуального та культурного різноманіття, проявляти турботу про здоров'я і безпеку життєдіяльності співробітників.

Використовувати професійні знання і практичні навички з фахових дисциплін в діяльності суб'єктів підприємництва, різних організацій та установ.

Використовувати дані бухгалтерської та податкової звітності для розрахунку основних показників діяльності суб'єктів господарювання, зокрема аерокосмічної галузі.

Застосовувати методи економічного аналізу, контролю та аудиту для прийняття управлінських рішень.

Визначати стан суб'єкта господарювання, його фінансові результати, використовуючи сучасні інформаційні технології й методи аналізу.

Знати теоретичні, методичні та практичні положення щодо процесу контролю та ревізії, розробляти заходи щодо поліпшення діяльності суб'єктів господарювання.

Застосовувати обліково-аналітичні методи досліджень у сфері обліку, контролю, аудиту і аналізу з метою імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

Використовувати теоретичні, методичні та прикладні засади в обліку і оподаткуванні.

4. ПІДГОТОВКА ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ В ГАЛУЗІ ЗНАНЬ «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»

4.1. Вихідні положення про кваліфікаційного іспиту

Відповідно до Положення «Про положення про створення та організацію роботи екзаменаційної (атестаційної) комісії в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-ekzamenacijnu-komisiju/>) та освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» вибрано таку структуру завдань кваліфікаційних іспиту випускників, як кваліфікаційний іспит. **Кваліфікаційний іспит за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»** містить завдання з таких дисциплін.

1. Бухгалтерський облік;
2. Податкова система;
3. Фінанси.

4.2. Загальні вимоги до організації кваліфікаційного іспиту

Організаційна підготовка до кваліфікаційного іспиту проводиться згідно графіка навчального процесу університету. Кафедра фінансів, обліку і оподаткування разом з навчально-аналітичним відділом, деканатом факультету програмної інженерії та бізнесу організує підготовку до кваліфікаційного іспиту за заздалегідь розробленими планами.

Складання кваліфікаційних іспиту проводиться після повного виконання навчального плану молодшого бакалавра.

Порядок складання кваліфікаційного іспиту – після складання всіх екзаменів та заліків з теоретичного курсу.

Для підготовки і складання кваліфікаційних іспиту виділяється не менше двох навчальних днів, протягом яких проводяться консультації за вказаними нормативними дисциплінами. Можливе проведення індивідуальних консультацій.

4.3. Формування екзаменаційних комісій (ЕК)

Приєм кваліфікаційного іспиту здійснюється Екзаменаційною комісією. Екзаменаційна комісія формується щорічно на період проведення екзамену в межах Екзаменаційної комісії за спеціальністю з числа професорсько-викладацького складу кафедри фінансів, обліку і оподаткування та запрошених фахівців відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у такому складі:

– голова ЕК – фахівець у відповідній галузі або провідний науковець відповідного напрямку наукової діяльності або науково-педагогічний (педагогічний) працівник з напрямку підготовки (спеціальності), який не є працівником ХАІ, д.е.н. або к.е.н., професор або доцент;

– члени ЕК – гарант освітньо-професійної програми та інші викладачі кафедри фінансів, обліку і оподаткування, які мають вчений ступінь або звання (у кількості 3-4 чол.).

Персональний склад комісії затверджується наказом по університету не пізніше як за місяць до початку кваліфікаційного екзамену.

4.4. Перелік документів та їх підготовка для ЕК

У Екзаменаційну комісію до початку екзамену подаються такі документи:

– відомості декана (заст. декана) факультету програмної інженерії та бізнесу про допуск студентів до кваліфікаційного іспиту;

– довідка про виконання студентами навчального плану й отримані ними оцінки з теоретичних дисциплін, курсових робіт тощо.

Для оформлення протоколів Екзаменаційної комісії призначається технічний секретар зі складу робітників кафедри.

4.5. Розклад кваліфікаційного іспиту та формування складу екзаменаційних студентських груп

Розклад кваліфікаційного іспиту складається навчально-аналітичним відділом, погоджується з керівництвом кафедри, затверджується проректором університету та доводиться до відома всіх учасників кваліфікаційного іспиту не пізніше як за місяць до його початку.

Списки навчальних груп складаються деканатом відповідно до затвердженого розкладу та допусків. Кожна ЕК приймає за день тільки одну екзаменаційну групу.

Для складання кваліфікаційного екзамену навчальним відділом виділяються і закріплюються за ЕК постійні аудиторії.

4.6. Проведення консультацій

Під час підготовки до екзаменів велику роль відіграють консультації. Кожній групі проводять передекзаменаційні консультації за кожною дисципліною, та загальну консультацію безпосередньо перед екзаменом.

На консультації пропонуються методичні рекомендації з організації самостійної роботи в період підготовки до кваліфікаційного іспиту:

– над законами України, прийнятими Верховною Радою, а також постановами Кабінету Міністрів України з економічних питань;

– з підручниками та поточними публікаціями в газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр», журналі «Економіка України», «Вісник НБУ» тощо;

– з навчальними посібниками, методичними вказівками та власними конспектами лекцій з відповідних дисциплін.

Важливо також на консультаціях ознайомити студентів:

– з обсягом вимог, що висувуються до екзаменів;

– з характером тестових питань екзаменаційних білетів, користуючись при цьому навчальними програмами з відповідних курсів.

На консультації викладач розповідає студентам:

- про принципи групування питань в екзаменаційних білетах;
- про місце (аудиторії), час та порядок проведення екзамену;
- про режим роботи в дні підготовки до екзамену, включаючи режим роботи бібліотеки, читального залу кафедри, їдальні тощо;
- про методичні вказівки до підготовки і проведення кваліфікаційного екзамену.

Загальна консультація має на меті надати студентам допомогу у вивченні найбільш складних питань фахових дисциплін, що виникли під час підготовки. Ця консультація проводиться напередодні екзамену для окремої групи студентів провідними викладачами кафедри за заздалегідь складеним розкладом.

Викладач рекомендує студентам заздалегідь сформулювати питання, на які вони бажають отримати додаткові пояснення. Це, зрозуміло, не виключає можливості для кожного студента задавати свої питання під час проведення консультації. Доцільно також проаналізувати найбільш поширені помилки, які допускали студенти в попередніх групах на кваліфікаційному екзамені.

Загальну консультацію можна проводити у формі “круглого столу” за участю викладачів, які входять до складу Екзаменаційної комісії. Окрім групових консультацій, в міру необхідності, проводяться й індивідуальні.

У цей же період на допомогу студентам в методичному кабінеті кафедри фінансів, обліку і оподаткування організують виставки методичної літератури, навчальних посібників, альбомів наочних посібників, таблиць і схем, технічних засобів навчання з необхідними ілюстративними матеріалами. Студентам надається також можливість користуватися під час підготовки до кваліфікаційного екзамену аудиторіями з комп’ютерною технікою.

4.7. Зміст навчальної дисципліни:

- 1.Консультації з дисципліни «Бухгалтерський облік»:
 - *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
 - *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*
- 2.Консультації з дисципліни «Податкова система»:
 - *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
 - *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*
- 3.Консультації з дисципліни «Фінанси»:
 - *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
 - *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*
- 4.Загальна консультація з дисципліни «Комплексний кваліфікаційний іспит»:
 - *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
 - *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*
- 5.Проведення Комплексного кваліфікаційного іспиту:
 - *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

4.8. Підготовка та характер екзаменаційних білетів

Підготовка і формування екзаменаційних білетів у вигляді тестів є одним з найбільш складних і відповідальних питань. При їх формуванні повинні використовуватися різні підходи.

1. Збереження специфіки кожної дисципліни. Це полегшує вирішення організаційних моментів: питання оглядових лекцій, проведення консультацій, підведення підсумків екзаменів тощо. Але можливе дублювання окремих питань.

2. Комплексний, системний, являє собою синтез усіх наскрізних проблем фахової підготовки. У цьому випадку тестові питання повинні формуватися на засадах методологічного їх значення, актуальності з погляду на сучасні вимоги. Безумовно, за таким підходом частина питань може залишитися поза увагою укладачів екзаменаційних білетів.

Кваліфікаційний екзамен проводиться письмово у вигляді тестів, складеними відповідно до затверджених відповідних програм кваліфікаційного екзамену. Кожний тест складається з декількох різновидів завдань, що дає змогу всебічно перевірити знання студентів за встановленими дисциплінами:

– 100 тестових завдань з дисциплін «Бухгалтерський облік», «Податки і фінансова політика», «Фінанси», що мають одну вірну відповідь.

Тести розробляються викладачами кафедри відповідної професійної спрямованості. Щоб звести до мінімуму вплив на результати іспиту суб'єктивних чинників, повинна бути забезпечена максимальна стандартизація умов його проведення та аналізу результатів. Стандартизація умов забезпечується:

– об'єктивністю проведення екзамену, що вимагає для всіх, хто його складає, однакових умов його проведення. Для цього стандартизується сам екзаменаційний процес. Тільки тоді, коли дотримано однакових умов експерименту, результати вимірювання можна порівнювати між собою (співставляти);

– об'єктивністю опрацювання результатів, що вимагає їх фіксації, накопичення, аналізу та збереження;

– об'єктивністю інтерпретації результатів, що вимагає однакової інтерпретації одних і тих же результатів екзамену різними особами.

Білету у вигляді тестування до кваліфікаційного екзамену затверджуються на засіданні кафедри фінансів, обліку і оподаткування.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

5.1. Умови проведення кваліфікаційного іспиту

До кваліфікаційного іспиту допускаються студенти, які закінчили вивчення всіх теоретичних дисциплін, склали всі заліки й екзамени згідно з навчальним планом молодшого бакалавра.

Кваліфікаційний іспит проводиться у формі відповідей на тестові питання білета, підготовлених для проведення екзамену.

Кваліфікаційний іспит проводиться на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії за наявності не менше трьох її членів; на засіданні ЕК можуть бути

присутні представники ректорату, деканату та громадських організацій університету.

Тривалість кваліфікаційного екзамену – не більше двох астрономічних годин.

Тривалість засідання Екзаменаційної комісії не повинна перевищувати шести годин на день.

До початку екзамену група студентів, які складають його за розкладом у цей день, запрошується в аудиторію, де відбувається засідання ЕК.

Голова комісії поздоровляє студентів з початком кваліфікаційного екзамену, знайомить їх зі складом ЕК і коротко пояснює порядок її роботи.

Враховуючи режим роботи комісії, до екзамену запрошуються студенти згідно відомостей, які видані учбовою частиною або відповідним деканатом університету. Кожному студенту для підготовки відповідей виділяють окремий стіл. Необхідні записи студент робить на стандартних аркушах, що видаються комісією.

Разом з тим важливо органічно поєднувати на кваліфікаційному іспиті високу вимогливість і об'єктивність в оцінках, індивідуальний підхід до студентів у визначенні рівня їх знань з дисциплін професійної підготовки.

5.2. Політика академічної доброчесності

Організація і процедура проведення кваліфікаційного іспиту відповідають пунктам Положення про академічну доброчесність в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» від 21 червня 2019 р. А саме:

- студенти і члени ЕК мають дотримуватись загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки;

- студенти мають самостійно виконувати завдання кваліфікаційного екзамену;

- члени ЕК повинні контролювати дотримання академічної доброчесності студентами;

- члени ЕК повинні об'єктивно оцінювати результати кваліфікаційного екзамену.

Питання, що стосуються академічної доброчесності на кваліфікаційному екзамені, розглядає ЕК, або використовується процедура, визначена у Положенні про академічну доброчесність університету.

5.3. Методичні поради студенту з підготовки відповідей на питання екзаменаційного білета

Отримавши екзаменаційний білет, студент повинен ознайомитися із змістом тестових питань та визначити місце кожного з них у загальній структурі фахової підготовки.

Студенту надається можливість користуватися програмами з кожної дисципліни, що включені до кваліфікаційного іспиту.

У разі сумніву щодо розуміння сформульованих у білеті питань або умов задачі студент має право звернутися за поясненням до екзаменаційної комісії.

5.4. Критерії екзаменаційних оцінок і методика оцінювання результатів кваліфікаційного екзамену

Розподіл балів за різними видами завдань наведено у таблиці.

№ з\п	Вид завдання	Максимальний бал за одне завдання	Кількість завдань	Сумарний максимальний бал
1	Завдання у вигляді тестів	1	100	100
			Разом	100

Під час складання іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Результати кваліфікаційного іспиту визначаються оцінками за бальною та традиційною шкалою, яку наведено у таблиці.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою
90 – 100	Відмінно
75 – 89	Добре
60 – 74	Задовільно
0 – 59	Незадовільно

Оцінка «Відмінно» виставляється за таких умов:

1) творчий підхід до засвоєного матеріалу, повнота і правильність виконання завдання.

2) вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях;

3) глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень;

4) чітке, послідовне викладення відповіді на папері;

5) вміння пов'язати теорію і практику.

Оцінка «Добре» виставляється за таких умов:

1) мають місце деякі неprincipові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу;

2) переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання;

3) не завжди правильне прогнозування подій від прийнятих рішень;

4) вміння пов'язати теорію з практикою.

Оцінка «Задовільно» виставляється за таких умов:

1) репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу;

2) недостатня повнота викладання матеріалу, але при обов'язковому виконанні (можливо з несуттєвими помилками) тих завдань, що пов'язані з розв'язанням практичних задач;

3) неглибокі знання основного матеріалу, наявність великої кількості неточностей у викладі матеріалу;

4) нечітке викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу;

5) утруднення при практичному втіленні прийнятих рішень.

Оцінка «Незадовільно» виставляється за наступних умов:

1) відсутність знань з більшої частини матеріалу, погане засвоєння принципів положень курсу;

2) наявність грубих, принципівих помилок при практичному виконанні отриманих завдань;

3) невиконання або виконання з великими помилками тих завдань, що пов'язані з розв'язанням практичних задач;

4) неграмотне і неправильне викладення відповідей на папері.

5.5. Оформлення результатів кваліфікаційного іспиту

Рішення щодо оцінки знань студента приймається Екзаменаційною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. За умов рівності кількості голосів вирішальним є голос голови.

Результати кваліфікаційного іспиту визначаються оцінками за бальною та національною шкалою.

Студентам, які не склали кваліфікаційний іспит з поважних причин (підтверджених документально), Ректором університету може бути надана можливість складання екзамену під час підготовки до інших екзаменів.

Протоколи засідання Екзаменаційної комісії, залікові книжки з проставленими в них оцінками підписуються головою і членами комісії.

5.6. Підведення підсумків кваліфікаційного іспиту

Результати кваліфікаційного іспиту оголошуються студентам наступного дня після проведення та оформлення протоколів Екзаменаційної комісії. При цьому дається загальна оцінка відповідей студентів, відзначаються найбільш яскраві з них, надається характеристика рівня фахової підготовки студентів.

Після закінчення роботи Екзаменаційної комісії складається Протокол рішення про присвоєння кваліфікації студентам, який підписує голова та члени Екзаменаційної комісії. Підсумки кваліфікаційного екзамену обговорюються на засіданнях кафедри фінансів, обліку і оподаткування.

На кафедрі фінансів, обліку і оподаткування за підсумками кваліфікаційного іспиту розробляють і здійснюють відповідні заходи, спрямовані на подальше удосконалення викладання дисциплін, підвищення якості підготовки фахівців.

6. ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІН КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

6.1 Програма з дисципліни «Бухгалтерський облік»

1. Бухгалтерський облік, його сутність, види та завдання. предмет і метод бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік у системі господарського обліку. Нормативна база ведення бухгалтерського обліку на підприємствах. Організація ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку. Господарські засоби, джерела їх утворення та господарські процеси. Елементи методу бухгалтерського обліку.

2. Система рахунків бухгалтерського обліку і подвійний запис. Бухгалтерські рахунки: будова та порядок здійснення записів. Класифікація та План рахунків бухгалтерського обліку. Сутність подвійного запису та алгоритм складання бухгалтерської проводки. Узагальнення поточної облікової інформації.

3. Облік найважливіших господарських процесів та явищ. Облік процесу постачання. Облік процесу виробництва. Облік процесу реалізації. Порядок формування результатів господарювання.

4. Документація. Інвентаризація. Оцінювання та калькулювання. Порядок документального оформлення господарських операцій. Класифікація документів. Організація документообігу на підприємстві. Завдання, види інвентаризації та випадки її проведення. Техніка проведення інвентаризації. Відображення результатів інвентаризації в обліку. Грошовий вимірник у бухгалтерському обліку. Види оцінювання об'єктів обліку. Калькулювання як система обчислення собівартості продукції.

5. Техніка і форми бухгалтерського обліку та фінансова звітність підприємства. Поняття та класифікація облікових регістрів. Характеристика основних форм ведення бухгалтерського обліку. Автоматизовані форми ведення бухгалтерського обліку. Загальні вимоги до фінансової звітності.

6. Облік основних засобів та нематеріальних активів. Основні нормативні документи з обліку основних засобів. Основні засоби підприємства, їх класифікація та завдання обліку. Види вартості основних засобів. Документальне оформлення обліку основних засобів. Облік надходження та вибуття основних засобів. Облік зносу та амортизації основних засобів. Облік поліпшення та ремонту основних засобів. Облік переоцінки основних засобів. Зменшення корисності основних засобів. Інвентаризація основних засобів. Облік операцій з оренди основних засобів. Основні нормативні документи з обліку нематеріальних активів. Поняття, класифікація та оцінка нематеріальних активів. Облік надходження нематеріальних активів. Переоцінка нематеріальних активів. Амортизація нематеріальних активів. Облік вибуття нематеріальних активів.

7. Облік запасів. Основні нормативні документи з обліку виробничих запасів. Організація обліку виробничих запасів. Визначення запасів, їх класифікація, визнання та оцінка. Оцінка вибуття запасів. Оцінка запасів на дату балансу. Документальне оформлення надходження матеріалів на склад і відпуску

їх у виробництво. Облік запасів на складі. Синтетичний облік надходження та використання запасів. Облік МШП. Інвентаризація виробничих запасів. Бухгалтерські записи за операціями з запасами.

8. Облік грошових коштів. Визначення та види грошових коштів. Облік грошових коштів у касі. Облік грошових коштів на рахунках у банку. Рахунки призначені для обліку грошових коштів. Бухгалтерські записи за операціями з грошовими коштами.

9. Облік фінансових інвестицій. Визначення та класифікація фінансових інвестицій. Облік поточних фінансових інвестицій. Облік довгострокових фінансових інвестицій. Оцінка фінансових інвестицій на дату балансу. Облік фінансових інвестицій, що надають право власності. Відображення довгострокових фінансових інвестицій за методом участі в капіталі. Облік фінансових інвестицій до погашення.

10. Облік дебіторської заборгованості та витрат майбутніх періодів. Поняття та класифікація дебіторської заборгованості. Облік та документальне оформлення розрахунків із покупцями. Облік розрахунків з підзвітними особами. Бухгалтерські записи за операціями з дебіторською заборгованістю. Облік витрат майбутніх періодів.

11. Облік власного капіталу. Визначення власного капіталу, його структура та призначення. Порядок реєстрації та формування статутного капіталу підприємства. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів. Облік цільового фінансування і цільових надходжень.

12. Облік зобов'язань. Облік зобов'язань. Облік розрахунків із оплати праці та страхування. Облік податків та розрахунків із фондами соціального страхування. Облік доходів майбутніх періодів.

13. Облік витрат. Нормативні джерела обліку витрат. Групування та склад витрат. Облік витрат. Облік витрат майбутніх періодів. Облік витрат від браку у виробництві. Розкриття інформації про витрати у примітках до фінансової звітності.

14. Облік доходів. Нормативне регулювання обліку доходів. Визнання та класифікація доходу. Оцінка доходу. Облік доходів. Облік інших операційних доходів. Бухгалтерський облік доходів від іншої діяльності. Розкриття інформації про доходи у примітках до фінансової звітності.

15. Облік фінансових результатів. Бухгалтерський облік фінансових результатів. Податок на прибуток підприємства. Облік нерозподіленого прибутку.

16. Фінансова звітність. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. Економічна сутність, класифікація та принципи побудови звітності. Склад, елементи, порядок складання та подання фінансової звітності. Структура і зміст балансу. Структура і зміст Звіту про фінансові результати. Структура і зміст Звіту про рух грошових коштів. Структура і зміст Звіту про власний капітал. виправлення помилок і зміни у фінансовій звітності. Структура міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Розкриття інформації в фінансовій звітності згідно міжнародним стандартам.

Література

1. Бухгалтерський облік: нормативна база / С. Ільяшенко. – Х.: Фактор, 2017. – 264 с.
3. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. – 520 с.
4. Гудзь Н.В., Денчук П.В., Романів Р.В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. – 424 с.
5. Бухгалтерський облік : конспект лекцій / укладачі: М. Ю. Абрамчук, В. І. Лисиця, Ю. Г. Гуменна. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 356 с.
6. Слюсаренко В.Є. Практикум з бухгалтерського обліку. Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 388 с.

6.2 Програма з дисципліни «Податкова система»

1. Сутність та види податків. Сутність податків. Історичні аспекти виникнення й розвитку податків. Поняття податку і збору (обов'язкового платежу). Функції податків: фіскальна, регулююча. Елементи податку: основні, додаткові, факультативні. Податкова ставка. Класифікація податкових ставок. Введення та скасування податків і зборів. Права органів місцевого самоврядування щодо встановлення порядку сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), ставок оподаткування та податкових пільг. Податкове зобов'язання. Механізм узгодження податкового зобов'язання. Класифікація податків. Розподіл податків за економічним змістом.

2. Організація податкової системи. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Податкова система як засіб реалізації податкової політики держави. Наукові основи побудови податкової системи. Податки в системі державних доходів. Принципи побудови та організації системи оподаткування. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту. Критерії оптимального оподаткування.

3. Фіскальна служба України. Еволюція контролюючих органів у сфері оподаткування. Генезис контролюючих органів у сфері оподаткування. Порівняльна характеристика контролюючих органів у сфері оподаткування протягом 1991 – 2015 років. Структура Державної фіскальної служби України. Організаційна структура Державної фіскальної служби України. Функції та завдання органів Державної фіскальної служби України. Функції середнього та базового рівня Державної фіскальної служби. Права, обов'язки та відповідальність органів Державної фіскальної служби України. Права органів Державної фіскальної служби. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів. Податкова міліція: склад, функції, завдання, повноваження, права. Взаємодія органів податкової міліції з органами Державної фіскальної служби.

4. Облік податків і надходження податків до бюджету. Поняття та основні характеристики адміністрування податків, податкового контролю, податкового регулювання, державного податкового планування. Корпоративний податковий менеджмент. Структура та основні складові корпоративного

податкового менеджменту. Поняття та основні характеристики податкового обліку, корпоративного податкового планування, бюджетування податків.

5. Податок на додану вартість. Платники податку на додану вартість та порядок їх реєстрації. Сутність податку на додану вартість і його роль у формуванні доходної частини бюджету. Платники податку на додану вартість. Реєстрація осіб як платників податку на додану вартість. Об'єкт та база оподаткування. Операції, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування. Особливості визначення бази оподаткування за різними операціями. Ставки податку на додану вартість. Види операцій, що оподатковуються за нульовою ставкою та ставкою 7 відсотків. Податкові зобов'язання і податковий кредит з ПДВ. Податковий облік із ПДВ. Податкові зобов'язання і податковий кредит. Умови, що визначають право платника на податковий кредит. Податкова накладна. Визначення дат виникнення податкових зобов'язань і права на податковий кредит. Бюджетне відшкодування ПДВ. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету. Критерії автоматичного відшкодування ПДВ. Строки подання податкової декларації та розрахунків із бюджетом. Податкові періоди. Строки подання податкової декларації та розрахунків з бюджетом. Система пільг із податку на додану вартість.

6. Акцизний податок. Платники та об'єкт оподаткування. Економічна сутність акцизного податку. Законодавча і нормативна база оподаткування. Особливості застосування акцизного податку в Україні. Платники. Об'єкт оподаткування. Перелік підакцизних товарів. Ставки та порядок визначення сум акцизного податку. Ставки акцизного податку. Порядок визначення сум акцизного податку. Мінімальне податкове акцизне зобов'язання. Особливості оподаткування операцій з імпорту підакцизних товарів. Акцизний податок в операціях із переробки давальницької сировини. Організація і податкове забезпечення транзиту підакцизних товарів. Особливості оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Застосування марок акцизного податку. Строки сплати податку та подання звітності. Строки та порядок сплати. Строки подання звітності. Механізм застосування пільг для юридичних та фізичних осіб з акцизного податку.

7. Мито. Об'єкти оподаткування митом. Мито як джерело доходів бюджету і як засіб регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Митна політика. Об'єкти оподаткування. Поняття митної вартості товарів та методи її визначення Митна вартість товарів. Принципи та методи визначення митної вартості товарів. Види та ставки мита Експортне та імпорتنе мито. Антидемпінгове, компенсаційне й спеціальне мито. Платники мита. Види ставок мита та їх застосування. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету. Пільги. Вантажна митна декларація.

8. Податок на прибуток підприємств. Платники податку на прибуток підприємств. Особливості оподаткування прибутку підприємств. Платники податку на прибуток підприємств. Об'єкт оподаткування. Доходи звітного періоду Ставки податку. Об'єкт оподаткування. Амортизація основних засобів та

нематеріальних активів Поняття "основні засоби" та "амортизація". Амортизація основних засобів. Класифікація основних засобів за групами. Механізм застосування методів амортизації. Порядок розрахунку оподаткованого прибутку. Строки сплати податку та подання звітності Порядок розрахунку оподаткованого прибутку. Пільги щодо податку на прибуток підприємств. Строки сплати податку та подання звітності.

9. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників. Принципи запровадження оподаткування сільськогосподарських товаровиробників. Платники податку. Об'єкти оподаткування. Розрахунок і сплата податків сільськогосподарськими товаровиробниками.

10. Податок на доходи фізичних осіб. Платники та об'єкт оподаткування податком з доходів фізичних осіб. Визначення доходів фізичних осіб. Платники податку. Визначення об'єктів оподаткування. Податкова знижка. Поняття "податкова знижка". Витрати, які включаються до податкової знижки. Обмеження щодо застосування податкової знижки. Податкова соціальна пільга. Поняття "податкова соціальна пільга". Категорії податкової соціальної пільги. Обмеження щодо застосування податкової соціальної пільги. Декларування доходів. Податкова документація для фізичних осіб-громадян, фізичних осіб підприємців та податкових агентів. Умови складання та терміни подання податкової звітності. Ставки податку, порядок розрахунку і перерахування до бюджету. Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету. Особливості нарахування та сплати окремих видів доходів. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності.

11. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Генезис спрощеної системи оподаткування в Україні. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Законодавча і нормативна бази оподаткування. Визначення суб'єктів малого підприємництва. Порядок переходу суб'єктів малого підприємництва на спрощену систему оподаткування. Порядок переходу на роботу за спрощеною системою оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності. Групи платників єдиного податку: критерії та обмеження. Об'єкт, база та ставки оподаткування. Ставки єдиного податку для юридичних осіб. Об'єкт і база оподаткування. Ставки єдиного податку для різних груп платників. Перелік податків і зборів, за рахунок яких сплачується єдиний податок. Податкова звітність. Податкова документація платників єдиного податку. Порядок складання та подання податкової звітності. Строки сплати єдиного податку до бюджету.

12. Плата за ресурси та послуги. Структура рентної плати. Види платежів, що входять до складу рентної плати. Об'єкти, база оподаткування та ставки. Порядок визначення об'єктів та бази оподаткування податків, що входять до складу рентної плати. Ставки рентної плати. Податкова звітність із рентної плати. Порядок складання та терміни подання податкової звітності з рентної плати. Порядок сплати рентної плати.

13. Інші податки. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та

пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку. Плата за землю. Форми плати за землю. Суб'єкти плати за землю. Об'єкт оподаткування. Ставки плати за землю. Поняття вартісної оцінки землі. Податкова звітність. Порядок розрахунку і терміни сплати. Транспортний податок. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку. Туристичний збір. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку.

14. Ухилення від податків і перекладання податків. Види податкових правопорушень. Види податкових правопорушень. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства. Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Офшорні зони. Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Перелік офшорних зон. Порядок оподаткування в офшорних зонах. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення. Основні концепції перекладання податків: Процес та модель складного перекладання податків. Просте та складне перекладання. Створення умов для запобігання перекладанню податків. Еластичність податкової системи. Співвідношення прямого та непрямого оподаткування у державах з розвинутою та слаборозвинутою економікою. Розмежування суб'єктів оподаткування та носіїв податку. Ціноутворення і механізм перекладання непрямих податків. Особливості та умови перекладання податку на прибуток та інших прямих податків.

15. Податкова політика в системі державного регулювання економіки. Податкова політика та її характеристики. Поняття податкової політики. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики. Фактори, які визначають напрямки та характер податкової політики. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин. Елементи та принципи податкової політики. Елементи й основні принципи податкової політики. Критерії ефективності податкової політики.

16. Неподаткові платежі в бюджет. Склад неподаткових доходів до бюджету. Неподаткові доходи. Обов'язковість сплати неподаткових доходів. Неподаткові надходження. Структура неподаткових платежів. Доходи від власності та підприємницької діяльності. Доходи від некомерційної діяльності.

Література

1. Податковий кодекс України. В ідомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI (редакція від

24.07.2015) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

3. Податкова система: практичні питання застосування норм Податкового кодексу України / За заг. ред. В.Ю. Захарченка. - К.: Юрінком Інтер, 2011. - 368 с.

4. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 416 с.

5. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.

6. Податкова система України. Тренінг-курс [Текст]: навч. посіб. / О.М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, С. М. Кокшарова та ін.; За заг. ред. О.М. Тимченко - К.: ДНУ "Академія фінансового управління", 2012. - 656 с.

7. Податкові системи зарубіжних держав: Навч. посібник / За заг. ред. П.В.Мельника. – К.: Кондор, 2012. – 222 с.

8. Податкова система: Навч. посібник / За ред. І.О.Лютого. – К.: ЦУЛ, 2009. – 456 с.

9. Податкова політика України: навчальний посібник / П.В. Мельник, З.С. Варналій, Л.Л. Тарангул та ін.; за ред. П.В. Мельника. – К.: Знання України, 2011. – 505 с.

10. Прокопенко Н.С. Методичні аспекти формування податкової системи України. – К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2009. – 90 с.

11. Податкове регулювання соціального розвитку: світовий досвід та тенденції в Україні: монографія / Ю. Б. Іванов, О. М. Тищенко, О. В. Грачов та ін. за заг. ред. Ю. Б. Іванова. – Х.: ФОП Александрова К. М.; ВД "ІНЖЕК", 2012. – 496 с.

6.3. Програма з дисципліни «Фінанси»

Сутність та функції фінансів. Предмет науки про фінанси. Фінанси – специфічна форма суспільних відносин, підсистема економічного базису. Фінанси як економічні, вартісна, розподільна, історична категорія. Специфічні ознаки фінансів, характерні риси та суспільне призначення. Мікро- і макрорівні вивчення фінансів. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансів та інших економічних категорій. Фінанси, особливості їх функціонування – економічне вчення про товарно-грошові відносини, розширене відтворення, її природу і функції держави. Відбиття специфіки товарно-грошових відносин і функцій держави в умовах ринкової економіки на фінансових відносинах. Функції фінансів: розподільча, контрольна, регулююча. Прояви розподільчої функції фінансів у процесі розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту. Сутність контрольної функції фінансів, її реалізація в організації контролю за розподілом і цільовим використанням грошових фондів. Сутність та значення регулюючої функції фінансів. Сутність і джерела формування фінансових ресурсів. Централізовані та

децентралізовані фінансові ресурси. Фінансові ресурси держави, підприємств і населення.

Фінансова система та фінансовий механізм. Поняття фінансової системи. Фінансова система як об'єкт управління. Структура фінансової системи за внутрішньою будовою та організаційною структурою. Сфери та ланки фінансових відносин, їх взаємозв'язки. Державні фінанси як провідна складова централізованих фінансів суспільства. Державні фінанси та їх ланки: державний бюджет і місцеві бюджети, державні цільові фонди; фінанси державного сектора економіки, державний кредит, резервні та страхові фонди органів державної влади. Фінанси суб'єктів господарювання та їх роль у розвитку національної фінансової системи. Складові фінансів суб'єктів господарювання: фінанси комерційних підприємств і організацій, фінанси некомерційних підприємств та організацій. Фінансовий ринок як складова фінансової системи держави; Структурні складові фінансового ринку: ринок грошей, ринок кредитних ресурсів, ринок цінних паперів, ринок фінансових послуг. Роль міжнародних фінансів у розвитку інших складових фінансової системи держави. Фінансова політика – складова частина економічної і соціальної політики держави. Зміст і завдання фінансової політики. Стратегія й тактика фінансової політики. Фінансова політика України на сучасному етапі. Фінансовий механізм. Поняття і склад фінансового механізму. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою. Поняття про управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління. Органи управління фінансами та їхні функції. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання. Система фінансових планів. Зведений фінансовий баланс держави. Зміст фінансового планування під час трансформаційних зрушень. Фінансовий контроль. Зміст і призначення фінансового контролю. Види, форми, методи фінансового контролю. Органи, що здійснюють фінансовий контроль. Фінансове право. Правове регулювання фінансових відносин. Розвиток фінансового законодавства в Україні.

3. Податкова система держави. Історія виникнення податків як економічної категорії. Сутність, призначення та необхідність податків. Функції податків. Характерні риси податків, відрахувань і платежів. Взаємозв'язок з іншими розподільчими категоріями (кредит, заробітна плата, собівартість, ціна). Елементи податку. Принципи оподаткування. Класифікація податків. Прямі податки. Непрямі податки. Різновиди ставок податків, зборів, мита (адвалорні, специфічні, змішані). Порівняльна характеристика податків різних країн. Об'єктивна необхідність податкової системи. Поняття податкової системи і методи її побудови. Структурна побудова податкової системи. Податкова система України, основні етапи її становлення. Податкова політика. Податкова служба, склад податкової служби України.

4. Бюджет і бюджетна система держави. Сутність бюджету як економічної категорії. Призначення та роль бюджету державні Об'єкти і суб'єкти бюджетних відносин. Функції бюджету. Бюджет як основний фінансовий план держави. Провідна та координуюча ролі бюджету у системі фінансових планів. Показники стану бюджету – бюджетний надлишок і бюджетний дефіцит. Сутність і причини

виникнення бюджетного дефіциту. Допустимі межі та джерела покриття бюджетного дефіциту. Класифікація бюджетного дефіциту. Динаміка бюджетного дефіциту в Україні. Особливості державного бюджету на поточний рік. Бюджетний устрій і бюджетна система. Принципи побудови бюджетної системи. Бюджетний процес, його складові елементи та регламентування. Фінансові ресурси місцевого самоврядування. Місцеві бюджети, їх роль у місцевому самоврядуванні. Поняття фінансової автономії та показники її рівня. Взаємовідносини між ланками бюджетної системи, їх форми та організація. Бюджетне регулювання. Бюджетне субсидювання та його види: субсидії, субвенції, дотації.

5. Державні доходи та видатки. Економічна сутність державних доходів. Значення державних доходів. Централізовані державні доходи: доходи державного бюджету, державний кредит, доходи державних цільових фондів. Доходи державного бюджету. Форми їх вияву та матеріальне втілення. Класифікація доходів державного бюджету. Принципи організації системи доходів бюджету та джерела їх формування. Методи формування доходів державного бюджету. Податкові надходження. Державні позики, емісійний дохід та їх значення у системі доходів бюджету. Неподаткові доходи бюджету, їх склад і призначення. Децентралізовані державні доходи. Доходи державних підприємств та організацій складова частина державних доходів. Прибуток державних підприємств. Сутність, характеристика, склад державних видатків. Класифікація державних видатків. Фактори, що визначають структуру державних видатків. Сутність і принципи кошторисного фінансування. Кошторис: види та його основні елементи. Сутність і роль державних цільових фондів на сучасному етапі. Об'єктивна необхідність їх створення. Класифікація державних цільових фондів, доходи та витрати державних цільових фондів. Проблеми і перспективи їхнього функціонування. Якісна характеристика державних видатків, принципи їх організації. Методи і форми фінансування державних витрат. Бюджетні кредити. Державні дотації. Державні гарантії.

6. Державний кредит й державний борг. Суть і значення державного кредиту. Особливості фінансових відносин, що формують державний кредит, його суб'єкти. Об'єктивна необхідність і можливість використання державного кредиту. Роль державного кредиту у мобілізації 13 коштів населення, підприємств та організацій. Вплив державного кредиту на стан грошового обігу в державі. Значення державного кредиту у фінансовому забезпеченні загальнодержавних і регіональних потреб. Відмінності державного кредиту від банківського. Форми та види державного кредиту. Позики, їх класифікація за правом емісії, формами виплати доходів, методами розміщення, термінами погашення та іншими ознаками. Види державних боргових цінних паперів, їх характеристика та законодавче регулювання. Емісія державних боргових цінних паперів: вибір їх видів, обґрунтування термінів обігу, форми виплати доходів тощо. Капітальний і поточний, внутрішній і зовнішній державний борг. Поняття державного боргу. Джерела погашення державного боргу. Управління державним боргом. Методи

управління державним боргом. Кількісний аспект державного боргу та проблеми його сплати в Україні.

7. Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій. Необхідність і сутність фінансів підприємств. Фінанси підприємств – основа фінансової системи держави. Функції фінансів підприємств та принципи їх організації. Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання. Особливості організації фінансових відносин залежно від галузевих особливостей, галузей економіки, сфер бізнесу. Грошові фонди і фінансові ресурси підприємств, особливості їх формування в умовах ринку. Склад грошових фондів і доходів, порядок їх утворення і використання в умовах ринку. Економічні методи й способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування доходів. Поділ коштів підприємства на власні та залучені. Виручка від реалізації продукції, робіт і послуг, її розподіл. Види витрат. Собівартість продукції, робіт, послуг та її складові. Економічний зміст прибутку, його склад. Особливості формування прибутку суб'єктів господарювання різних форм власності. Види прибутків. Розподіл і використання прибутку. Фінанси неприбуткових організацій. Види неприбуткових організацій. Особливості та завдання неприбуткових організацій. Джерела формування та напрями використання коштів неприбуткових організацій. Благодійництво. Спонсорство. Меценатство.

8. Фінанси населення. Сутність фінансів населення, їх значення. Зв'язок фінансів населення з іншими складовими фінансової системи. Фінансові ресурси населення. Джерела формування доходів населення. Класифікація джерел формування доходів населення. Фактори, що впливають на рівень доходів населення. Порядок використання доходів населення. Фактори, що впливають на розподіл доходу на споживання та заощадження. Функція споживання, функція заощадження. Мотиви утворення заощаджень населення, їх класифікація. Рівень заощаджень населення. Сучасні тенденції формування заощаджень населення України. Фінансовий портфель громадянина, його склад: споживчий портфель, накопичувальний та інвестиційний. Фактори, що сприяють перетворенню заощаджень на інвестиції. Складові інвестиційного портфеля. Портфель нагромадження та його складові.

9. Фінансовий ринок. Роль фінансового ринку у ринковій 14 економіці. Фінансовий ринок як механізм міжгалузевого перебігу капіталу, та перерозподілу коштів. Функції фінансового ринку. Суб'єкти фінансового ринку. Класифікація структурних складових фінансового ринку. Грошовий ринок. Ринок капіталів. Ринок банківських кредитів. Ринок цінних паперів. Страховий ринок. Взаємозв'язок складових фінансового ринку. Фондовий ринок: особливості та роль у розвитку ринкової інфраструктури. Первинний і вторинний ринки цінних паперів. Біржовий та позабіржовий обіг фондових цінностей. Характеристика основних видів цінних паперів, їх класифікація. Фінансові інститути ринку. Фонд держмайна: його функції, завдання, обов'язки, організація. Роль фонду державного майна у процесі роздержавлення та приватизації. Роздержавлення і приватизація: суть та особливості. Фінансові посередники. Функції та види

фінансових посередників. Роль Національного банку України на ринку державних цінних паперів. Проблеми та перспективи розвитку фінансового ринку України.

10. Міжнародні фінанси. Сутність, призначення та роль міжнародних фінансів. Міжнародна фінансова інтеграція та її вплив на фінансові інтереси суверенних країн і регіонів. Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Форми та види зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності як складова загальної зовнішньоекономічної політики держави. Інструменти регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Форми та засоби регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Валютні відносини та їх державне регулювання в Україні. Валютні системи: сутність, види і структура. Валютна політика держави. Міжнародний фінансовий ринок: сутність, особливості та класифікація. Вплив міжнародного фінансового ринку на національні, фінансові ринки та національну економічну систему держави.

11. Інтеграція України у світову та європейську фінансову систему. Основні напрями інтеграції України у світову фінансову систему. Специфічні особливості та проблеми функціонування валютного ринку в Україні. Основні напрями інтеграції України у світову фінансову систему. Формування й розвиток Європейського валютного союзу. Україна та ЄС: особливості організації міжнародних фінансових зв'язків та перспективи їх розвитку. Міжнародні валютно-фінансові і кредитні організації. Співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями.

Література

1. Фінанси: [Текст]: навч. посібник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 720 с.
2. Фінанси: курс для фінансистів: підручник / за ред. д.е.н, проф. Буряка П. Ю., д.е.н. проф. Жихор О. Б. – К.: 2Ха-Тек Прес, 2010. – 528 с.
6. Фінансове право: підручник / М. П. Кучерявенко, Д. О. Білінський, О. О. Дмитрик та ін. – Х.: Право, 2013. – 400 с.
3. Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. Фінанси: навч. посіб. – Одеса. – 2018. – 263 с.